

Sag C-507/19

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

3. juli 2019

Forelæggende ret:

Bundesverwaltungsgericht (Tyskland)

Afgørelse af:

14. maj 2019

Sagsøgte, appellant og revisionsappellant:

Bundesrepublik Deutschland

Sagsøger, appelindstævnte og revisionsindstævnte:

XT

Hovedsagens baggrund

Tildeling af status som ipso facto-flygtning i medfør af § 3, stk. 3, 2. punktum, i Asylgesetz (den tyske asyllov).

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af artikel 12, stk. 1, litra a), i direktiv 2011/95; artikel 267 TEUF.

Præjudicielle spørgsmål

1. Skal der ved bedømmelsen af, om en statsløs palæstinenser ikke længere modtager beskyttelse eller bistand fra UNRWA i henhold til artikel 12, stk. 1, litra a), andet punktum, i direktiv 2011/95/EU i territorial henseende alene lægges vægt på det aktuelle operationsområde (Gazastriben, Jordan, Libanon, Syrien, Vestbredden), hvor den statsløse, da vedkommende forlod UNRWA's bemyndigede område, havde faktisk ophold (her: Syrien), eller skal der også inddrages flere af de operationsområder, hvor UNRWA er bemyndiget?

2. Såfremt der ikke alene skal lægges vægt på operationsområdet på udrejsetidspunktet: Skal der altid og uafhængigt af andre betingelser lægges vægt på alle operationsområder i det bemyndigede område? I benægtende fald: Skal der alene tages hensyn til flere operationsområder, såfremt den statsløse havde en væsentlig (territorial) tilknytning hertil? Og kræves der for at kunne tale om en sådan tilknytning, at der har været tale om et sædvanligt opholdssted – på tidspunktet for udrejsen eller på et tidligere tidspunkt? Skal der tages hensyn til yderligere omstændigheder i forbindelse med undersøgelsen af, om der er tale om en væsentlig (territorial) tilknytning? I bekræftende fald: Hvilke? Er det afgørende, om den statsløse på det tidspunkt, hvor den pågældende forlod UNRWA's bemyndigede område, havde haft en rimelig mulighed for at rejse til det relevante operationsområde?

3. Har en statsløs, som forlader UNRWA's bemyndigede område, fordi den pågældende på det operationsområde, hvor vedkommende har sit faktiske opholdssted, befinder sig i en særdeles usikker personlig situation, og fordi det i det pågældende område ikke er muligt for UNRWA at give den statsløse beskyttelse eller bistand, også i medfør af artikel 12, stk. 1, litra a), andet punktum, i direktiv 2011/95/EU uden videre ret til at blive omfattet af dette direktivs bestemmelser, hvis den statsløse tidligere har begivet sig ind på dette operationsområde uden at have befundet sig i en særdeles usikker personlig situation i operationsområdet for sit tidligere ophold og uden efter de foreliggende omstændigheder på tidspunktet for sin udrejse at have kunnet regne med dels at kunne opnå beskyttelse eller bistand fra UNRWA i det operationsområde, som den pågældende nu rejser ind i, dels inden for en overskuelig tidsramme at kunne vende tilbage til det operationsområde, som vedkommende kom fra?

4. Skal der ved vurderingen af spørgsmålet om, hvorvidt en statsløs ikke kan tildeles status som ipso facto-flygtning, fordi betingelserne i artikel 12, stk. 1, litra a), andet punktum, i direktiv 2011/95/EU som følge af udrejsen fra UNRWA's bemyndigede område ikke længere er opfyldt, alene lægges vægt på operationsområdet for det seneste sædvanlige opholdssted? I benægtende fald: Skal der herudover tilsvarende tages hensyn til de områder, som i medfør af det andet spørgsmål er afgørende i forbindelse med tidspunktet for udrejse? I benægtende fald: Efter hvilke kriterier skal det afgøres, hvilke områder der skal tages hensyn til på tidspunktet for stillingtagen til ansøgningen? Er viljen hos de (statslige eller kvasistatslige) myndigheder i det relevante operationsområde til (igen) at modtage den statsløse en forudsætning for at kunne konkludere, at betingelserne i artikel 12, stk. 1, litra a), andet punktum, i direktiv 2011/95/EU ikke er opfyldt?

5. I tilfælde af, at operationsområdet for det (sidste) sædvanlige ophold er relevant for spørgsmålet om, hvorvidt betingelserne i artikel 12, stk. 1, litra a), andet punktum, i direktiv 2011/95/EU er opfyldt: Hvilke kriterier er afgørende for konstateringen af sædvanligt ophold? Stilles der krav om et lovligt, af opholdsstaten godkendt ophold? I benægtende fald: Stilles der i hvert fald krav om, at de ansvarlige myndigheder i operationsområdet har kendskab til og

accepterer den pågældende statsløses ophold? I bekræftende fald: Er det et krav, at de ansvarlige myndigheder har konkret viden om den enkelte statsløses tilstedeværelse, eller er kendskab til og accept af den pågældendes ophold som del af en større gruppe af personer tilstrækkelig? I benægtende fald: Er alene et længere faktisk ophold tilstrækkeligt?

Anførte folkeretlige bestemmelser

Artikel 1, afsnit A, D, E og F i konventionen om flygtnings retsstilling af 28. juli 1951 (Genèvekonventionen).

Anførte EU-retlige bestemmelser

Artikel 12, stk. 1, litra a), første punktum, (herefter også »udelukkelsesklausulen«), og andet punktum, (herefter også »inklusionsklausulen«), samt artikel 2, litra d) og n), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/95/EU af 13. december 2011 om fastsættelse af standarder for anerkendelse af tredjelandstatsborgere eller statsløse som personer med international beskyttelse, for en ensartet status for flygtninge eller for personer, der er berettiget til subsidiær beskyttelse, og for indholdet af en sådan beskyttelse.

Anførte nationale bestemmelser

§ 3 (»tildeling af flygtningestatus«), § 27 (»beskyttelse mod forfølgelse andre steder«), § 29 (»anmodninger, der kan afvises«), § 77 (»rettens afgørelse«) i den tyske asyllov.

Anført praksis fra EU-Domstolen

Dom af 25. juli 2018, Alheto (C-585/16, ECLI:EU:C:2018:584, præmis 7, 86, 92, 110 ff., 127, 131 ff. og 140);

Dom af 19. december 2012, El Kott m.fl. (C-364/11, ECLI:EU:C:2012:826, præmis 49-51, 52, 54, 58-65, 75-77 og 81);

Dom af 17. Juni 2010, Bolbol (C-31/09, ECLI:EU:C:2010:351, præmis 44 og 51).

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Sagsøgeren, som er født i Damaskus, er statsløs palæstinenser. Han ønsker sig i medfør af § 3, stk. 3, andet punktum, i den tyske asyllov tildelt status som ipso facto-flygtning. Efter sine egne oplysninger rejste han i december 2015 ind på Forbundsrepublikkens område. I begyndelsen af februar 2016 indgav han asyl-

ansøgning. Han forklarede i forbindelse med sin høring, at han i perioden fra oktober 2013 til den 20. november 2015 havde udført forefaldende arbejde i Libanon. Da han ikke kunne få opholdstilladelse dér, og de libanesiske sikkerhedsstyrker samtidig begyndte at presse »dem« tilbage til Syrien, vendte han tilbage dertil. Indtil sin udrejse ultimo november 2015 opholdt han sig i Qudsaya (Syrien). Hans familie lever fortsat dér. Han forlod Syrien på grund af krigen. Han er bange for at blive fængslet, hvis han vender tilbage til Syrien.

- 2 Ved afgørelse af 29. august 2016 tildelte Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (forbundskontoret for migration og flygtninge) sagsøgeren subsidiær beskyttelsesstatus. Bundesamt afviste imidlertid sagsøgerens asylansøgning.
- 3 Ved dom af 24. november 2016 pålagde Verwaltungsgericht (forvaltningsdomstol) sagsøgte at tildele sagsøgeren flygtningestatus. Begrundelsen herfor var, at sagsøgeren i henhold til § 3 i den tyske asyllov risikerede forfølgelse.
- 4 Under behandlingen af appelsagen indleverede sagsøgeren den allerede i forbindelse med høringen i Bundesamt forelagte kopi af en dokumentation for registrering i De Forenede Nationers Hjelpeorganisation for Palæstinaflygtninge i Mellemøsten (UNRWA). Som det fremgår af et »Family Registration Card« blev han registreret som familiemedlem fra (den i den sydlige del af Damaskus beliggende lejr) Jarmuk.
- 5 Ved dom af 18. december 2017 forkastede Oberverwaltungsgericht (appeldomstol i forvaltningsretlige sager) sagsøgte anke af Verwaltungsgerichts dom. Begrundelsen herfor var, at sagsøgeren som statsløs etnisk palæstinenser var flygtning i henhold til § 3 i, stk. 1, andet punktum, i den tyske asyllov. Sagsøgeren var således omfattet af UNRWA's beskyttelse. Han var heller ikke udelukket fra at få beskyttelse på grund af manglende behov herfor, eftersom UNRWA's beskyttelse var bortfaldet af årsager, som han ikke havde indflydelse på. Ved sin udrejse fra Syrien befandt han sig i en meget usikker personlig situation. Udreisen kunne på grund af tvingende omstændigheder, som han ikke havde indflydelse på, ikke betragtes som frivillig. Dette er årsagen til, at han fik tilkendt subsidiær beskyttelse. Ved sin udrejse fra Syrien havde han heller ikke mulighed for at gøre krav på UNRWA's beskyttelse i andre dele af operationsområdet. Jordan og Libanon havde allerede forud for sagsøgerens udrejse fra Syrien lukket deres grænser for palæstinensiske flygtninge, som opholdt sig dér.
- 6 Som begrundelse for sin revisionsanke har sagsøgte anført, at der er behov for at få afklaret, om det er udelukket at anvende bestemmelsen i artikel 12, stk. 1, litra a), andet punktum, i direktiv 2011/95/EU, hvis en statsløs palæstinenser, som har ret til beskyttelse eller bistand fra UNRWA, i længere tid opholder sig i et andet UNRWA-operationsområde end det, hvor den pågældende tidligere har oppebåret ydelser fra hjelpeorganisationen, og her ikke forsøger at få beskyttelse eller bistand fra UNRWA.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

Ingen afvisning af sagsøgerens asylansøgning under henvisning til, at »et første asylland« har kompetencen

- 7 Sagsøgerens asylansøgning kan ikke afvises i medfør af § 29, stk. 1, nr. 4, i den tyske asyllov. Dette kan alene ske, hvis et tredjeland, som erklærer sig villig til at tage den udenlandske statsborger tilbage, i medfør af § 27 i den tyske asyllov betragtes som et andet tredjeland. Med de nævnte bestemmelser i asylloven har den tyske lovgiver gennemført konceptet »første asylland«, jf. artikel 35 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/32/EU af 26. juni 2013 om fælles procedurer for tildeling og fratagelse af international beskyttelse. »Andet tredjeland«, jf. § 29, stk. 1, nr. 4, i den tyske asyllov, sammenholdt med samme lovs § 27, samt »første asylland«, jf. artikel 35 i direktiv 2013/32, kan kun være et land, hvis territorium ikke er det samme som det land, hvor ansøgeren har sit sædvanlige opholdssted.
- 8 Afvisningsgrunden i asyllovens § 29, stk. 1, nr. 4, finder ikke anvendelse: Hvis sagsøgeren, inden han forlod UNWRA's bemyndigede område, senest har haft fast ophold i Libanon, så er dette land i sin egenskab af det sted, hvor den pågældende havde sædvanligt ophold, ikke noget tredjeland. Heller ikke Syrien kan komme i betragtning som tredjeland, eftersom sagsøgeren, selv om han ultimo november 2015 ikke risikerede at blive forfulgt, ikke kunne være sikker på rimelige levevilkår her på grund af de krigslignende tilstande. Hvis sagsøgeren derimod senest havde haft sædvanligt opholdssted i Syrien, så ville Libanon ikke kunne komme i betragtning som hverken andet tredjeland eller første asylland, fordi sagsøgeren efter sin udrejse fra Syrien ultimo november 2015 ikke har opholdt sig i Libanon.

Begrundelse for asylansøgningen i tilfælde af, at sagsøgeren skal tildeles status som ipso facto-flygtning

- 9 Asylansøgningen i sagen vil kunne imødekommes, såfremt a) betingelserne i artikel 1, afsnit D, første og andet punktum, i konventionen om flygtninges retsstilling (Genèvekonventionen), artikel 12, stk. 1, litra a), første og andet punktum, i direktiv 2011/95/EU og § 3, stk. 3, første og andet punktum i den tyske asyllov, som gennemfører den nævnte direktivbestemmelse, er opfyldt, og såfremt b) afvisningsgrunde, jf. Genèvekonventionens artikel 1, afsnit E og F, artikel 12, stk. 1, litra b), og artikel 12, stk. 2 og 3, i direktiv 2011/95/EU samt § 3, stk. 2, i den tyske asyllov, som gennemfører den nævnte direktivbestemmelse, ikke er til hinder for dette.
- 10 I medfør af Genèvekonventionens artikel 1, afsnit D, første punktum, finder denne konvention ikke anvendelse på personer, der for nærværende nyder beskyttelse eller bistand fra andre FN-organer eller -agenturer end De Forenede Nationers Højkommissær for Flygtninge. Hvis en sådan beskyttelse eller bistand af en eller anden grund er bortfaldet, uden at de pågældendes forhold er blevet endeligt

fastlagt i overensstemmelse med de relevante resolutioner, der er vedtaget af FN's Generalforsamling, følger det af Genèvekonventionens artikel 1, afsnit D, andet punktum, at sådanne personer uden videre skal have ret til at blive omfattet af den nævnte konvention. Udelukkelsesklausulen i Genèvekonventionens artikel 1, afsnit D, første punktum, og inklusionsbestemmelsen i Genèvekonventionens artikel 1, afsnit D, andet punktum, udgør tilsammen en enhed forstået på den måde, at konventionen alene kan finde anvendelse, når betingelserne i begge afsnit af bestemmelsen er opfyldt.

- 11 I medfør af artikel 12, stk. 1, litra a), første punktum, i direktiv 2011/95/EU er en tredjelandsstatsborger eller en statsløs udelukket fra at blive anerkendt som flygtning, hvis den pågældende falder inden for anvendelsesområdet for artikel 1, afsnit D, i Genèvekonventionen om beskyttelse eller bistand fra andre FN-organer eller –agenturer end De Forenede Nationens Højkommissær for Flygtninge. Hvis en sådan beskyttelse eller bistand af en eller anden grund er bortfaldet, uden at de pågældendes stilling er definitivt afgjort i overensstemmelse med de relevante resolutioner, der er vedtaget af FN's Generalforsamling, skal sådanne personer uden videre have ret til at blive omfattet af dette direktivs bestemmelser i henhold til direktivets artikel 12, stk. 1, litra a), andet punktum.
- 12 Der foreligger ingen grunde til at udelukke sagsøgeren i medfør af bestemmelserne i artikel 12, stk. 1, litra b), og artikel 12, stk. 2 og 3, i direktiv 2011/95/EU. Sagsøgeren opfylder endvidere betingelserne i udelukkelsesklausulen i samme direktivs artikel 12, stk. 1, litra a), første punktum.
- 13 UNRWA er en af de i de nævnte bestemmelser omtalte organisationer og institutioner under FN. Den konkrete betydning af de alternativt anvendelige støtteformer »beskyttelse« og »bistand« bestemmes af de opgaver, som UNRWA varetager i overensstemmelse med sit mandat. Det afgørende er, om den pågældende tilhører en gruppe af personer, som UNRWA i overensstemmelse med sit mandat har overtaget omsorgen for. Dette er der i hvert fald tale om for så vidt angår personer, der – som her sagsøgeren – (fortsat) er registreret som palæstinaflygtninge hos UNRWA. En sådan fortolkning stemmer overens med meningen og formålet med udelukkelsesklausulen, som skal sikre, at det i første række er UNRWA og ikke de kontraherende stater, navnlig ikke de arabiske stater, som modtager de palæstinensiske flygtninge.
- 14 Udelukkelsesklausulen omfatter kun de personer, som rent faktisk gør krav på UNRWA's hjælp. De pågældende bestemmelser skal fortolkes indskrænkende. Der er ikke kun anledning til at udelukke de personer fra en anerkendelse som flygtning, som aktuelt modtager bistand fra UNRWA, men også de personer, som kort før indgivelse af en asylansøgning til en medlemsstat rent faktisk har gjort krav på en sådan bistand.
- 15 Sagsøgeren modtog kort før sin indgivelse af sin asylansøgning beskyttelse eller bistand fra UNRWA, da han bevisligt i medfør af sit »Family Registration Card«

var registreret som familiemedlem i (den i den sydlige del af Damaskus beliggende lejr) Jarmuk.

- 16 En bedømmelse af, om sagsøgeren opfylder betingelserne i inklusionsklausulen i artikel 12, stk. 1, litra a), andet punktum, i direktiv 2011/95/EU er ikke mulig for den forelæggende ret uden en afklaring af de præjudicielle spørgsmål.
- 17 Formålet med inklusionsklausulen er at lukke huller i beskyttelsen. Derfor kan hovedreglen om udelukkelse fra anerkendelse som konventionsflygtning i EU ikke finde sted, såfremt UNRWA ikke længere yder beskyttelse eller bistand til en person, som ansøger om international beskyttelse i Unionen. Dette må være udgangspunktet, hvis det på grundlag af en individuel undersøgelse af alle relevante omstændigheder viser sig, at den pågældende statsløse palæstinenser befinder sig i en særdeles usikker personlig situation, og det samtidig er umuligt for UNRWA, hvis bistand den pågældende har påberåbt sig, at sikre ham levevilkår, som stemmer overens med UNRWA's opgave, således at den pågældende palæstinenser på grund af omstændigheder, der ikke er udtryk for vedkommendes vilje, ser sig tvunget til at forlade UNRWA's operationsområde.
- 18 Ved en undersøgelse af, om en sådan beskyttelse eller bistand i henhold til inklusionsklausulen af en eller anden grund ikke længere ydes, må der efter den forelæggende rets opfattelse sondres mellem det tidspunkt, hvor UNRWA's bemyndigede område forlades, og det i medfør af § 77, stk. 1, første punktum, i den tyske asyllov afgørende tidspunkt. Der må derudover sondres begrebsmæssigt mellem på den ene side UNRWA's bemyndigede område (Area of Operations, jf. UNRWA, CERI VII.C.) som den samlede helhed af operationsområder og på den anden side de enkelte operationsområder (Fields of operation, jf. UNRWA, CERI VII.E.).
- 19 Med det første præjudicielle spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om det ved bedømmelsen af, om betingelserne i inklusionsklausulen var opfyldt på tidspunktet, hvor UNRWA's bemyndigede område blev forladt, i territorial henseende alene er operationsområdet for den pågældende statsløses sidste faktiske ophold, der er afgørende, eller om også andre operationsområder skal tages i betragtning.
- 20 Efter den forelæggende rets opfattelse skal der ikke alene lægges vægt på det aktuelle operationsområde, i hvilket den statsløse havde faktisk ophold på det tidspunkt, hvor han forlod UNRWA's bemyndigede område, men også, alt efter de faktiske omstændigheder i det konkrete tilfælde, på yderligere bemyndigede områder, der hører med til UNRWA's operationsområder.
- 21 Det andet præjudicielle spørgsmål har fokus på en afklaring af, under hvilke betingelser andre operationsområder skal inddrages i undersøgelsen af, om betingelserne i inklusionsklausulen er opfyldt – i det omfang der ikke allerede som udgangspunkt skal lægges vægt på det samlede bemyndigede område.

- 22 Det er den forelæggende rets opfattelse, at der ud over operationsområdet for det sidste faktiske ophold skal tages hensyn til de områder, som den statsløse, før den pågældende forlod UNRWA's bemyndigede område, havde en væsentlig tilknytning til.
- 23 En statsløs palæstinenser må kun henvises til beskyttelse eller bistand på et andet operationsområde end dér, hvor den pågældende senest har haft faktisk ophold, såfremt vedkommende har en sådan væsentlig tilknytning til det pågældende område. En sådan væsentlig tilknytning kan bero på et tidligere ophold på det pågældende område, men kan også skyldes andre omstændigheder, såsom nære familiemedlemmers ophold på området. Hertil kommer, at det skal være muligt for og rimeligt at kræve af den statsløse palæstinenser, at vedkommende skal rejse til det pågældende operationsområde og tage ophold her. Samtidig hører tilladelsen til indrejse under det pågældende operationsområdes jurisdiktion.
- 24 EU-Domstolens praksis kunne ganske vist godt fortolkes således, at det altid og uafhængigt af sikker og faktisk tilgængelighed kommer an på hele det bemyndigede område, fordi en faktisk sikkerhed for beskyttelse eller bistand i UNRWA's operationsområde er tilstrækkelig hertil, og fordi begrebet operationsområde – i hvert fald i dommen Alheto (præmis 7 og 131 ff.) – bliver benyttet om hele det tværnationale bemyndigelsesområde. Den forelæggende ret har derfor gjort sig overvejelser om, hvorvidt dens fortolkning af direktivet er korrekt. I denne forbindelse må det afklares, om det er det sidste eller det tidligere sædvanlige opholdssted på det samlede operationsområde, som udgør betingelsen for, at en statsløs palæstinenser kan henvises til at anmode om UNRWA's beskyttelse eller bistand på det pågældende område.
- 25 Det tredje præjudicielle spørgsmål skal afklare, om en antagelse af, at betingelserne i inklusionsklausulen er opfyldt, skal fortolkes indskrænkende i tilfælde skift af territorial position mellem de forskellige operationsområder.
- 26 Af EU-Domstolens praksis fremgår det, at den blotte manglende tilstedeværelse på UNRWA's bemyndigede område eller en frivillig beslutning om at forlade dette, ikke fører til bortfald af beskyttelsen eller bistanden (dom EL Kott m.fl., præmis 49 ff. og 59). Det er den forelæggende rets opfattelse, at det tredje præjudicielle spørgsmål må besvares således, at den i artikel 12, stk. 1, litra a), første punktum, i direktiv 2011/95/EU fastsatte udelukkelse fra at blive anerkendt som flygtning også gælder for en statsløs, som forlader UNRWA's bemyndigede område, fordi han med sit faktiske ophold i et givet operationsområde befinder sig i en særdeles usikker personlig situation, og fordi det ikke er muligt for UNRWA at yde ham beskyttelse og bistand dér, såfremt han uden tvingende grund har begivet sig ind på dette operationsområde, selv om han på det operationsområde, som han tidligere opholdt sig på, ikke befandt sig i en usikker personlig situation og efter omstændighederne på tidspunktet for sin passage heller ikke kunne regne med at kunne få beskyttelse eller bistand fra UNRWA på det nye operationsområde eller inden for et overskueligt tidsrum at kunne vende tilbage til det operationsområde, hvor han havde sit forrige ophold.

- 27 Med det fjerde præjudicielle spørgsmål ønskes belyst, om der ved bedømmelsen af, om betingelserne i inklusionsklausulen var opfyldt på det relevante afgørelsetidspunkt, jf. § 77 i den tyske asyllov, i territorial henseende alene skal lægges vægt på operationsområdet for den pågældende statsløses seneste sædvanlige opholdssted, eller om der skal inddrages yderligere operationsområder i vurderingen.
- 28 For tilkendelsen af status som ipso facto-flygtning i medfør af artikel 12, stk. 1, litra a), andet punktum, i direktiv 2011/95/EU er det ikke tilstrækkeligt, at den pågældende på tidspunktet, hvor den pågældende forlod det bemyndigede område, ikke længere modtog beskyttelse eller bistand fra UNRWA. Det må således herudover på det i medfør af § 77 i den tyske asyllov afgørende tidspunkt for den sidste mundtlige forhandling eller afgørelse truffet af den ret, der behandler sagens realitet, være umuligt for ham at vende tilbage til operationsområdet og der igen at søge om UNRWA's beskyttelse eller bistand.
- 29 Den forelæggende ret hælder til den antagelse, at der ved undersøgelsen af, om betingelserne i inklusionsklausulen fortsat er opfyldt, udover operationsområdet for det sidste sædvanlige opholdssted også må ske inddragelse af de operationsområder, som den pågældende statsløse har en væsentlig tilknytning til. En sådan væsentlig tilknytning kan muligvis allerede være etableret ved et faktisk, men (endnu) ikke sædvanligt opholdssted. Det kan dog også basere sig på omstændigheder som f.eks. nære pårørendes ophold på det pågældende operationsområde. Det skal være muligt og rimeligt at forvente, at den pågældende vil tage ophold på det pågældende område.
- 30 Med det femte præjudicielle spørgsmål ønskes betydningen af det – afhængigt af svarene på de øvrige præjudicielle spørgsmål – potentielt væsentlige spørgsmål om begrebet sædvanligt opholdssted afklaret.
- 31 Den forelæggende ret hælder til den antagelse, at det, for at kunne tale om et (seneste) sædvanligt opholdssted, også i denne sammenhæng alene forudsættes, at den statsløse på det pågældende operationsområde har fundet det faktiske centrum for sine livsinteresser, og altså ikke bare har midlertidigt ophold, samt at de ansvarlige myndigheder ikke har taget initiativ til at afslutte den pågældendes ophold her. Det er ikke et krav, at opholdet også er lovligt.
- 32 Efter national retspraksis er det en forudsætning for at tale om sædvanligt opholdssted, at personen lever i det pågældende land ikke bare midlertidigt, men på ubestemt tid, og at det dermed ikke vides, hvornår opholdet afsluttes. Opholdets objektive forhold må tyde på en vis kontinuitet og regelmæssighed. Lokaliteten for det sædvanlige opholdssted skal udgøre centrum for personens tilværelse. Den forelæggende ret ønsker oplyst, om den definition af det land, hvor personen har sit sædvanlige opholdssted, som den forelæggende ret har udledt på grundlag af national ret, også svarer til til det EU-retlige begreb [jf. artikel 2, litra d), og navnlig litra n), i direktiv 2011/95/EU], og i hvilket omfang det som følge heraf afhænger af de øvrige i de præjudicielle spørgsmål påpegede aspekter.